

REPUBLIKA

ROK II. | LÓDZ, ŚRODA 12 MARCA 1924 r. | NUMER POJEDYŃCZY MK. 250.000 | № 71
REDAKCJA I ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ.

Nowy spadek franka francuskiego.

W razie odrzucenia pełnomocnictw Millerand rozwiąże izbę.

Pogłoski o dymisji Poincarego i ministra finansów.

Paryż, 11 marca.

Dalszy spadek franka francuskiego wywołał w tutejszych kołach gospodarczych i politycznych nowe rozdrażnienie.

Wczoraj pojawił się Poincaré w komisji finansowej i domagał się rychłego załatwienia wszystkich artykułów ustawy upoważniającej. W kołach politycznych twierdzą, że w razie odrzucenia ustawy upoważniającej, Millerand rozwiąże izbę.

Wczoraj odbyło się nowe posiedzenie rady gabinetowej, na którym omawiano położenie finansowe. Nowe zarządzenia przeciw spadkowi franka — ustalone wspólnie z dyrekcją Banque de France — trzymane są w ścisłej tajemnicy. Millerand zapewnia, że inflacja zostanie wstrzymana.

Pisma francuskie jednogłośnie podkreślają wielkie znaczenie wczorajszej rady gabinetowej. Jednym ze środków zapobiegawczych przeciw spadkowi waluty francuskiej ma być akcja Banque de France, który posiada w rozporządzeniu oibryzmie zapasy obcych dewiz.

Banque de France ma postarać się o zagranczne kredyty, które polepszyłyby położenie finansowe Francji.

„Petit Parisien“ omawiając obecną sytuację, pisze, że z jednej strony mówi się o dymisji Poincarego, z drugiej zaś tylko o przekształceniu gabinetu, przedewszystkiem zaś o ustąpieniu dotychczasowego ministra finansów de Lasteyrie.

Millerand — zdaniem tego dziennika — ma przedłużyć mandat Izby i odroczyć wybory o kilka miesięcy, a to w tym celu, aby rozporządzać pewną walutą z senatem przybrał ostrzejsze środki.

kszością na wypadek, gdyby konflikt między. Część ministrów obecnego rządu pragnie załatwić nieporozumienie z senatem w sprawie ustawy upoważniającej drogą kompromisu.

ZWYŻKA FUNTA I DOLARA.

Paryż, 11 marca.

Ja komunikacja z Paryża, wczoraj o godz. 6 po poł., za funt szterl. płacono 120 fr., za dolara 28 fr. Na giełdzie nowojorskiej jeszcze w sobotę frank osiągnął swój najniższy kurs 3.62, co równa się 28 frankom za dolara.

Posiedzenie rady Ligi narodów.

Powitanie nowych członków lorda Parmore i dr. Benesza.

Genewa, 11 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Przy zagajeniu pierwszego publicznego posiedzenia rady Ligi narodów powitał prezydent rady Cuani nowego angielskiego reprezentanta w radzie Ligi narodów lorda Parmore, który odpowiedział na powitanie dłuższą mową.

Lord Parmore oświadczył m. in. że jako przedstawiciel Anglii i reprezentant rządu, którego pierwszy minister i minister spraw zagranicznych tak często podkreśla solidarność z polityką Ligi narodów, może złożyć deklarację, że polityka rządu angielskiego opiera się na Lidze narodów. Dopóki Labour Party znajdując się u steru rządu, jest pewne, że Anglija uczyni wszystko, aby wzmocnić autorytet polityczny Ligi narodów. Przeważająca większość narodu angielskiego stoi za tą polityką.

Po mowie lorda Parmore powitał pre-

zydent Guani przedstawiciela Czechosłowacji, Benesza, podkreślając, że współpraca dr. Benesza i jego osobistość przysporzy radzie Ligi narodów wiele korzyści.

Dr. Benesz podziękował i wskazał na to, że od czasu utworzenia Ligi narodów brał udział we wszystkich jej pracach. Polityka czechosłowacka w ciągu ostatnich czterech lat opiera się stale na Lidze narodów i zmierza istotnie tą drogą również w przyszłość.

Następnie prezydent rady poświęcił krótkie wspomnienie Wilsonowi, nazywając go duchowym ojcem Ligi narodów, który pierwszym dopomógł do zwycięstwa sprawiedliwości.

Następnie rada Ligi narodów przystąpiła do zwyczajnego posiedzenia, które rozpoczęło się obradami nad sprawą zorganizowania międzynarodowej żandarmerji na obszarze Saary.

Lord Parmore podkreślił konieczność

wzewwania reprezentantów ludności zagłębia Saary, celem wysłuchania ich życzeń.

OGRANICZENIE ZBROJEŃ.

Polska Agencja Telegraficzna.

Genewa, 11 marca.

Czeskie biuro prasowe (Szwajcarska agencja telegraficzna): Rada Ligi Narodów kontynuowała dziś po południu swe obrady na publicznym posiedzeniu.

Lord Parmore mówił o akcji pomocy, znajdującego się pod protektoratem Ligi Narodów komitetu dla uchodźców w zachodniej Macedonii.

Wysoki komisarz rady Ligi Narodów Morgenthau omawiał tragiczny los uchodźców którzy w czasie wojny grecko-tureckiej zmuszeni byli opuścić swe siedziby.

Rada Ligi Narodów przyjęła rezolucję, wzywającą do dalszej interwencji Li-

gi Narodów na rzecz uchodźców w Azji.

Następnie rada Ligi przystąpiła do obrad nad kwestją rozbrojenia. Referował dr. Benesz.

Rada przyjęła do wiadomości, że b. francuski minister spraw zagranicznych Viviani ze względu na stan zdrowia wycofał się z mieszanej komisji rozbrojenia i że przewodnictwem w komisji obejmować będą kolejno przedstawiciel Anglii Cecil, przedstawiciel Francji le Brun, przedstawiciel Włoch Schanzer. Na wniosek lorda Parmore, obrady nad traktatem w sprawie ograniczenia wydatków poszczególnych państw na cele zbrojeń odroczone do czasu późniejszego.

Delegat angielski oświadczył, że rząd Mac Donalda nie znalazł dotychczas czasu, by tak skomplikowaną kwestię poddać gruntownemu zbadaniu.

Ochrona lokatorów ulegnie nowym zmianom.

Komisja senacka poczyniła radykalne poprawki w ustawie uchwalonej przez Sejm.

Warszawa, 11 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Senacka komisja prawna na posiedzeniu dzisiejszym rozpoczęła obrady nad projektem ustawy o ochronie najemców.

Sprawozdanie przedłożył senator Głogier. Podkomisja uchwaliła, prócz wielu poprawek stylistycznych, zastąpić wyraz „najemca“ przez termin „lokator“ i kilka bardzo poważnych poprawek rzeczowych.

W art. 2 postanowiono dodać, że we wszystkich budynkach, będących własnością państwa, wyjęto z pod ochrony ustawy pomieszczenia, zajęte przez sklepy, restauracje i spółki akcyjne.

Wyjęto z pod ochrony pomieszczenia

w hotelach, gospodach i pensjonatach, rozciągając także na wypadek, gdy lokator zajmuje pomieszczenie od roku przed wejściem w życie ustawy.

W sprawie wolnych umów postanowiono, że są dopuszczalne dla wszystkich mieszkań.

Do opłat dodatkowych (świadczeń) włączono wydatki na opłatę za ubezpieczenie od ognia.

W razie uchwalenia przez Senat wielu ważnych poprawek, jest rzeczą wątpliwą, aby ustawa mogła wejść w życie z dnem 1 kwietnia, wobec czego podkomisja proponuje zmianę ostatniego artykułu projektu, aby ustawa obowiązywała od dnia 1 miesiąca następującego po jej ogłoszeniu

Zamach na dyrekcję policji we Lwowie.

Lwów, 11 marca.

Dziś o godzinie 10-ej przed południem w ubikacji ustępowej dyrekcji policji pod biurami politycznego oddziału informacyjnego na pierwszym piętrze eksplodowała bomba. Miejsce ustępowe zostało zupełnie zdemolowane. Rury wodociągowe zniszczone. Po wezwaniu ekspertów wojskowych przystąpiono do przeszukania miejsca ustępowego. Znalezione wielka ilość lontu i trzy bomby z

której jedna miała rozerwany płaszcz, dwie pozostałe były roztrzaskane wybuchem pierwszej, ale nie eksplodowały.

Bomba wybuchła z całą siłą, ale na szczęście nie spowodowała większych strat. Obok gmachu policji znajduje się szpital św. Łazarza, politechnika gimnazjum męskie oraz cały szereg instytucji użyteczności publicznej. Wśród chorych w szpitalu wybuchła ogromna panika. Energetyczne śledztwo w toku.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

TRAKTAT HANDLOWY Z SOWDEPJA.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

W nadchodzący czwartek w ministerjum przemysłu i handlu odbędzie się konferencja w sprawie traktatu handlowego z Rosją. Na konferencji ustalony będzie skład delegacji, która uda się do Moskwy na rokowania.

ZAPISY NA AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Na listę akcjonariuszów Banku Polskiego zapisali się: Polski bank przemysłowy we Lwowie 5000 akcji, S. Myciel-ski z pod Lwowa 50 akcji, Kasa przeczoności kopalni „Czeladź“ 50 akcji, grono urzędników policji i poczty w Królewskiej Hucie 33 akcje

BONY PODATKOWE.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: W ciągu ubiegłego tygodnia sprzedano w samym tylko oddziale głównym Polskiej krajowej kasy pożyczkowej bonów podat-

kowych: razem za 452.300 fr. zł. czyli 814.140 miliardów mk.

NOWY WICEMINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI.

Polska Agencja Telegraficzna.

Warszawa, 10 marca.

Prezydent Rzplitej podpisał nominację podprokuratora Juliana Siemickiego na podsekretarza stanu w ministerstwie sprawiedliwości.

DYMISJA P. NATANSONA PODPISANA.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje:

Jak się dowiadujemy minister spraw zagranicznych p. Zamoyski podpisał dymisję p. Natansona ze stanowiska szefa biura prasy i propagandy w M. S. Z.

Jednocześnie p. Zamoyski wysunął kandydaturę na to stanowisko p. Batora.

W kołach sejmowych jednak kandydaturę tę uważają za niemożliwą do przyjęcia.

Katastrofa kolejowa na linii Paryż—Riviera.

Paryż, 11 marca.

Ekspres Paryż—Riviera wykołosił się dziś rano pod Lyonem. Trzy osoby zabite, 13 ciężko rannych. Wypadek nastąpił na rozjeździe, w chwili, kiedy pociąg szedł z szybkością 80 kilometrów na godzinę. Uderzenie było straszne: kilka wagonów

zostało przewróconych. Pierwszej pomocy udzieliły sanitarne i strażackie brygady z Lyonu. Policja roztoczyła opiekę nad bagażami pasażerów. Ręczne walizki należące do ofiar katastrofy, zawierały biżuterję, włości około sześciu milionów franków.

Sejm dyskutuje nad ubezpieczeniem od bezrobocia

Głosowanie nastąpi na następnym posiedzeniu w czwartek.

Warszawa, 11 marca.
Polska Agencja Telegraficzna.

Odesłano do komisji w pierwszym czytaniu następujące ustawy: nowela do ustawy, upoważniającej ministra skarbu do regulowania w drodze rozporządzeń obrotu pieniężnego z krajami zagranicznymi oraz obrotu obcymi walutami.

Przystąpiono do dalszych rozpraw nad ustawą o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

UBEZPIECZENIE NA WYPADEK BEZ ROBOCIA.

Posel Kadłubek (Z.L.N.) był za zwiększeniem zasiłków dla bezrobotnych tylko ze względu na tych członków rodziny którzy pozostają na utrzymaniu bezrobotnych.

Posel Heller proponuje, aby prawo do zasiłków zaczynało się po 5 dniach od zarejestrowania się bezrobotnego. Dalej zaś prawo pobierania zasiłków trwać winno nie przez 13 tygodni, lecz przez 20 tygodni, z tem, że minister pracy mógłby okres ten przedłużyć do 26 tygodni.

Posel Szypper proponuje, aby zabezpieczeni, którzy w terminie rocznym przepracowali mniej niż 20 tygodni mieli prawo do tygodniowego zasiłku za każde trzy tygodnie przepracowane.

Posel Rusinek domaga się udziału w zarządzie także dla samorządów.

Posel Praussowa domaga się powiększenia liczby przedstawicieli robotników do 7, a pracodawców zmniejszenia do 3-ch.

Ks. Ilkow wnosi poprawkę, aby rada ministrów przystosowywać mogła normy 8-godzinnego dnia pracy do warunków naturalnych w jakich dany przetrwał pracuje.

Posel ks. Styczyński wnosi nowy artykuł 41, przewidujący, iż w razie gdyby w okresie pierwszych dwóch lat od dnia wejścia w życie tej ustawy bezrobocie było nie wielkie, rada ministrów władna będzie zwołać sejm państwa od uiszczenia dopłat, względnie zmniejszenia tych dopłat na rzecz funduszu ubezpieczeniowego do rozmiarów pokrywania jedynie deficytu ewentualnego funduszu ubezpieczeniowego.

Dalej mówca proponuje art. 42, na zasadzie którego w okresie przejściowym Rada Ministrów miałaby prawo w razie potrzeby zarządzić akcje doraźnej pomocy za pośrednictwem powiatowych związków komunalnych.

Na tem rozprawy wyczerpano. Głosowanie odroczone do czwartku.

STABILIZACJA URZEDNIKÓW.

Posel Holeksa referował nowelę do ustawy o służbie cywilnej. Nowela ta zawiera niektóre zmiany w sprawie przenoszenia urzędników, kosztów przemieszania i odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zasadniczy jest artykuł, przewidujący termin stabilizacji urzędników do dnia 1 kwietnia 1925 roku.

Posel Hertz podniósł, że żaden rząd nie zrobił w sprawie stabilizacji. Zdaniem mówcy, w naszej administracji brak ciągłości i zaufania. Termin roczny dla stabilizacji jest za długi i wnoszą o skrócenie go do 6 miesięcy.

W głosowaniu przyjęto nowelę bez poprawek w drugim i trzecim czytaniu.

Następnie poseł Posadzki wygłosił obszerny referat o pomocy państwowej na odbudowę.

BUDOWA PORTU W GDYNI.

Przystąpiono do nagłego wniosku w sprawie kłębów w sprawie przyspieszenia budowy portu w Gdyni.

Posel Załuska przedstawił następującą rezolucję: „Połączone komisje przez myślowo-handlową i morską, w uznaniu oczywistej potrzeby posiadania przez Polskę własnego portu morskiego na Bałtyku, wzywają rząd, aby zastosował wszystkie środki natury prawnej i finansowej, celem przyspieszenia budowy portu w Gdyni o pojemności co najmniej 2 i pół miliona ton, gdyż budowa i uruchomienie portu gdyńskiego staje się coraz bardziej nagłą potrzebą państwa”.

Nagłość przyjęto i przystąpiono do meritum.

Posel Chadzyński (NPR.) oświadcza że 4 lata historii stosunków polskich

Gdańskiem nauczyły nas, iż są one niebezpieczne, a często nawet stają się niemal wrogiem.

Musimy mieć własny port. Mówca wypowiada się za powierzeniem budowy portu prywatnemu konsorcjum, gdyż będzie to korzystna dla częściowego zażegnania obecnego bezrobocia. Nie znaczy to, aby Gdynia miała być w przyszłości jednym portem polskim. Rząd powinien opracować szeroki program morski mający na oku ewentualną budowę drugiego portu w Tczewie.

Po przemówieniu posła Załuski, w głosowaniu przyjęto wniosek.

WNIOSKI NAGLE.

Posel Maksymilian Malinowski uzasadnił nagłość swego wniosku, zmierzającego do ukrócenia samowoli właścicieli majątków ziemskich przez ograniczenie praw serwitutowych włościan.

Nagłość wniosku przyjęto. Posel Gruszka motywował nagłość wniosku w sprawie niebezpieczeństwa powodzi.

Nagłość uchwalono. Następnym posiedzeniu we czwartek

Waloryzacja wierzytelności hipotecznych.

Podatek od wzbogacenia na właścicieli nieruchomości

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Od trzech dni toczą się w prezydium rady ministrów obrady specjalnej konferencji o charakterze ankietowym zwołanej dla rozpatrzenia sprawy uregulowania wierzytelności przedwojennych. Przewodniczy prof. F. Zoll z Krakowa.

W konferencji bierze udział około stu osób ze sfery zainteresowanych. Z ramienia prezydium rady ministrów uczestniczą w obradach p. Choleżyński, który na najbliższym posiedzeniu rady ministrów przedstawi wyniki ankiety. Będzie ona podstawą dla obrad i decyzji rady ministrów.

Sprawa uregulowania wierzytelności przedwojennych wchodzi w ogóle w stadium rozstrzygające. Niezależnie od gromadzenia materiałów w sprawie uregulowania prywatnych wierzytelności przedwojennych rada ministrów na posiedzeniu wczorajszym zapoznana się ze sprawą uregulowania wierzytelności prawno prywatnych skarbu państwa. Przyjęto wniosek ministra skarbu o powołanie komisji międzyministerialnej dla zbadania tej sprawy.

Jak się dowiadujemy przewidywana jest waloryzacja przedwojennych wie-

rytelności i listów zastawnych. Rozporządzenie w tej sprawie wydane na podstawie ustawy o pełnomocnictwach ma się ukazać w najbliższym czasie i wejdzie podobno w życie z dniem 1-go kwietnia r.b.

W związku z tem rozważana jest sprawa specjalnego opodatkowania właścicieli nieruchomości, którzy wzbogacili się wskutek spłacenia długów hipotecznych według oficjalnej relacji mark (1 rb. = 2,16 mk.).

NOWA EMISJA 6 PROC. ZŁOTYCH BONÓ WSKARBOWYCH.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Na ostatnim posiedzeniu rady ministrów zapadła uchwała przedłożenia p. prezydentowi Rzeczypospolitej projektu rozporządzenia, upoważniającego ministra skarbu do powiększenia emisji II-iej 6 procentowych bonów skarbowych do łącznej kwoty 45.000.000 złotych.

Zwiększenie emisji złotych bonów skarbowych niezbędne jest ze względu na wykupienie dotychczasowej emisji i dalsze zapotrzebowanie bonów.

Z okazji srebrnych godów
p. p. ELJASZOSTWA KANARSTAJN
składają miast kwiatów mk. 20.000.000
na „Dom Sierot“ przy ul. Pomorskiej 91

C. NEUHAUSÓWNA
K. RUBIN.

Obróbkę drzewa

na maszynach
wykonywa Fabr. Wyr. Drzewnych
„XYLOS“
Napiórkowskiego 59.

Zawiadomienie

Wszystkim znana
Koszerna wędliniarnia
D. DIAMENTA, Łódź, ZAWADZKA No 9.
(rytualnie pod ścisłym nadzorem rabinatu) zawsze zaopatrzona w najlepszą smaczną wędlinę własnego wyrobu.

3 razy dziennie świeża wędlina oraz kiełbaski wiedeńskie (parówki).

Proszę się przekonać.

Tow. „HAZOMIR“ (Al. Kościuszki 21).

Wystawa obrazów

Reginy MUNDLAKÓWNY
z Warszawy
otwarta codziennie
od godz. 10 rano do 10 wieczór.

Czasy, w których piękne ciało było najwznioślejszym pięknem,
Czasy, w których nagość nie budził wstydu,
Czasy, w których kobieta zaważyła na losach państwa, o którą walczyły narody, dla której runęły mury Troi.

„HELENA i UPADEK TROI“
„Iliada“ Homera! Epokowy film!

W noc Ś-go Józefa

SALA FILHARMONJI

W noc Ś-go Józefa

Art. dram. Teatru Miejskiego oraz Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi zapraszają na odbyć się mający we **WTOREK**, dn. 18-go marca 1924 r. o godz. 11-ej w.

BAL MASKOWY

!! Do 1. wiadomości P. T. Publiczności !! Wszelkie intryki muszą być ostatecznie zlikwidowane do godz. 5-iej w nocy, bowiem o tej porze nastąpi obowiązkowe zdemaskowanie.

Dekorację sali wykona pracownia malarska Teatru Miejskiego pod kierunkiem artystów malarzy Józefa Wodyńskiego i Bolesława Kudewicza.

Różne niespodzianki. --- Panów obowiązuje strój balowy.

1654

Teatr Miejski w Łodzi.

Komitet Balu

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

Wiadomości bieżące.

MARZEC
12
SRODA

Dziś: S. dz. Grzegorza
Jutro: Krystyny P. M.
Wschód słońca o g. 6.00
Zachód o g. 5.33
Wsch. księżycy o g. 8.49 p.
Zachód o g. 11.42 r.
Długość dnia 11.55
Przybyło dnia g. 3.50

Posiedzenia komisji radzieckich. Dnia 12 bm., w środę o godz. 7 wieczorem w lokalu rady miejskiej odbędzie się posiedzenie komisji do spraw ogólnych, poświęcone wyłącznie sprawie koncesji na elektrownię w Łodzi.

Tegoż dnia o godz. 7 wiecz. odbędzie się posiedzenie komisji skarbowo - budżetowej. Na porządku dziennym wnioski magistratu, dotyczące otwarcia: I miejskiej czytelni pism i wypożyczalni książek dla dorosłych, IV i V wypożyczalni książek dla dzieci i młodzieży, I miejskiej ochrony - przedszkola. Poza tem - sprawy statutów podatku hotelowego i widowskiego oraz sprawa zaangażowania 8 lekarzy szkolnych.

Z działalności ambulatorjum Czerwonego Krzyża. Czerwony Krzyż podaje do wiadomości, że w miesiącu lutym rb. w ambulatorjum Czerwonego Krzyża dla dzieci szkół średnich przy ul. Wólczańskiej 36 udzielono 155 porad dentystrycznych, założono 62 plomby, oraz udzielono 47 porad u lekarzy specjalistów.

Cena porady u lekarza specjalisty wynosiła mk. 1,500,000, porada dentystryczna mk. 800,000, a cena plomby srebrnej, których założono najwięcej wynosiła mk. 2,000,000.

„Dziennik Zarządu m. Łodzi”. Wyszedł z druku nr. 11 „Dziennika Zarządu m. Łodzi”. Numer zawiera: art. „Gospodarka komunalna miast w r. 1923” i protokół posiedzeń rady miejskiej z dnia 24 i 26 ub. m., sprawozdania z działalności Działu Sanitarnego i Głównej Kasy Miejskiej za 4-ty kwartał r. 1923; obwieszczenia i okólniki, ruch służbowy, kronikę miejską. Adres redakcji i administracji: Pomorska 18, I piętro, telefon 2-93.

Dystylarnia hr. Alfreda Potockiego w Łancucie. Jedną z najpopularniejszych fabryk wódczanych w ubiegłym stuleciu w Polsce a nawet całej Europie była dystylarnia Alfreda hr. Potockiego w Łancucie (Małopolska).

Łancucka fabryka została założona w r. 1839 przez Alfreda hr. Potockiego, ówczesnego prezydenta ministrów i potem namiestnika austriackiego we Lwowie. Fabryka produkowała najwytworniejsze gatunki likierów, rosolisów i wódek stołowych, które w całej Europie miały pierwszorzędną markę. Fabryka eksportowała wyroby swoje do Ameryki. Wszystkie wyroby fabryki łancuckiej wytwarzane są wyłącznie na owocach, ziołach, nasionach i esencjach własnych produkcji bez domieszki powszechnie używanych, a szkodliwych olejków aromatycznych, na t. zw. gorącej drodze przez dystrylację - dystryzację. Spirytus pochodzi z własnych gorzelni i własnych pierwszorzędnych rafinerji spirytusu. Fabryka zatrudnia około 200 robotników.

Jako specjalność wyrabia fabryka „Nektar Łancucki”, który sporządzony jest na najczystszych pszczołowym miodzie napojem o własnościach wprost leczniczych.

Fabryka zaopatruje się wyłącznie w materiały polskiego pochodzenia i stara się swą usilną pracą podnieść do maksimum doskonałość przemysłu narodowego w tej dziedzinie.

Wyroby łancuckie dotychczas w Kongresówce bardzo mało znane, została szeroko rozpowszechniona dzięki organizacji przez przedsiębiorstwo przedstawicielstw we wszystkich województwach Rzplitej.

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś t. j. w środę teatr miejski daje świetną komedję Donnaja p. t. „Polowanie na męczyznę” w wykonaniu pierwszorzędnych sił naszego zespołu. W czwartek „Polowanie na męczyznę”. Najbliższa premiera ukáže się w piątek. Dana będzie komedja L. Biraudello p. t. „Sześć postaci scenicznych w poszukiwaniu autora”.

STANISŁAWA KORWIN - SZYMANOWSKA
W T. M. M.

Najbliższy koncert w towarzystwie Mił. Mułi odbędzie się w nadchodzący piątek. Będzie

nim wieczór pieśni p. St. Korwin - Szymanowskiej znakomitej pieśniarki, której każdy występ w stolicy wzbudza powszechny zachwyt dla jej kunsztu wokalnego i głęboko wyczutej muzykalności.

Występ tej, tak rzadko niestety, produkującej się artystki wzbudził zrozumiałe zainteresowanie.

NAJPIĘKNIEJSZA NOC.

W sobotę dn. 15 bm. w sali Filharmonji odbędzie się reduta kostjumowa z niezwykle urozmaiconym programem pod n. „Wiosna”.

Imprezę tę urządza Dom Sierot z ulicy Pomorskiej 91 dla zasilenia swych skromnych funduszów.

Będzie to najpiękniejsza noc tego roku zarówno dla gości reductowych, jak i dla biednych sierot, które tak łakną zdrowego pokarmu, ciepłego odzienia, czystego pomieszczenia.

ODCZYT HENRYKA ZIMMERMANA W FILHARMONJI.

Zapowiedziany na piątek odczyt p. t. „Jeden świat, jedna ludzkość, jeden język” wzbudził w mieście ogromne zainteresowanie.

Odczyt ten nie będzie bynajmniej powtórzeniem pierwszego, gdyż prelegent postara się powyższy problem rozwinąć w innej formie.

W dyskusji wezmą udział przedstawiciele nauczycielstwa, wołanymyśliciele, klub „Laboro” i L. E. S.

DZISIEJSZY ODCZYT BAUDOIN DE COURTENAY'A.

Zarówno przez wzgląd na prelegenta jak i na temat odczytu, dzisiejsza prelekcja prof. Baudoin de Courtenay'a wzbudziła ogólne zaciekawienie.

Odczyt d-ra Mogilnickiego. Staraniem Czerwonego Krzyża w dniu dzisiejszym o godz. 8-jej wieczorem w świetlicy niższych funkcjonariuszy P. P. przy ul. Pańskiej 88 dr. Tadeusz Mogilnicki wygłosi dla policjantów i ich rodzin odczyt n. t. „Krzywica, czyli angielska choroba”.

Z muzyki.

Koncert kameralny w T. M. M.

Mało było w bieżącym sezonie koncertów, któreby tyle wrażeń wzniosłych dostarczyły słuchaczom, co ostatni wieczór kameralny w Tow. Miłośników Muzyki. Genjusz mistrzów XVII i początku XVIII stulecia, Purcella, Scarlatti'ego i Jana Sebastjana Bacha, ten dziwny, nieodparty urok, który nas ku dawnym mistrzom pociąga, sprawił, iż wysłuchało się koncertu w skupieniu; w tym błogim uczuciu, jakie tylko obcowanie z duchem minionych wieków w świątyni sztuki stworzyć może.

Z Bacha usłyszeliśmy tylko jedną część nieznanego nam dotąd koncertu brandenburskiego d-dur. I tu podziwiać trzeba było sztukę kontrpunktyczną twórcy, obok pełnej samodzielnności zarówno partii skrzypcowej, jak i równorzędnej jej melodji fletu. A ponad to - ta śpiewność, bogactwa tematów, które czyni to dzieło, podobnie jak każde inne dzieło Bacha, skończenie pięknym, pełnym uduchowienia i nastroju poematem.

Henryk Purcell był nie tylko najznakomitszym kompozytorem angielskim i przedstawicielem angielskiej muzyki narodowej, ale i przez wpływ, jaki wywarł na Haendla, zajmuje poczytne miejsce w rozwoju muz. w następ. ośmnaście stulecia. Jego sonata skrzypcową g-moll cechuje prostota i jasność, zmieniający nastrój krótkie części zarysowane jest przy pomocy motywów urywanych, o ostrych konturach, jednak pełnych melodyjnego bogactwa.

Jeżeli „Serenata Venere e Amore” najbardziej przypadła do smaku publiczności (niezwykle liczniejszej tym razem), to w znacznej mierze zawdzięczać to należy znakomitemu wykonawcom partii wokalnych pp. Coste-Wilgoeckiej i Trampczyńskiej, oraz orkiestralnych (pp. Ryder, Binental, Chata, Hajkin i Chutarski). Ten utwór Scarlatti'ego jest pod względem stylu jakby prototypem opery włoskiej: arje i rekantaty pełne są melodyjności, i zarazem świetnie charakteryzują nastrój i treść dzieła. Całość, pełna przepychu i blasku olśmiewa czarem muzycznego wyrazu w wypowiedzianiu uczuć i namietności.

Inicjatorowi koncertu, prof. Binentalowi, należy się pełne uznanie, tak dla wybitnych zalet muzykalnych jako skrzypkowi, jak i jako oratorowi, za świetnie ujęte i wypowiedziane słowo wstępne.

L. P.

Zawiadomienie!!!

Wobec blizkich terminów wyświetlenia następných programów, zmuszeni jesteśmy rozgłosić obraz:

„DWA ŚWIATY”

w pełni powodzenia za kilka dni zdjęć z ekranu.

Kto dotychczas nie widział - niechaj spieszy obejrzeć i podziwiać.

Dyrekcja CASINO.

Nad czym obradować będzie w czwartek rada miejska.

- I. Komunikaty.
- II. Sprawozdania komisji radzieckich
  - a) Komisji skarbowo-budżetowej w przedmiocie:
    1. statutu o podatku od psów na rzecz kasy miejskiej m. Łodzi (ref. r. Waszkiewicz, 3 czytanie);
    2. sprzedaży zarządowi głównemu związku robotników i robotnic przemysłu włókienniczego „Praca” w Łodzi placu miejskiego położonego przy Wodnym Rynku Nr. 5 pod budowę domu związkowego, ref. r. Turskiej;
    3. stałego subsydjum dla łódzkiego koła inwalidów wojennych, ref. r. Zubert;
    4. przeliczenia na franki złote opłat, pobieranych przez magistrat m. Łodzi za świadczenia okazywane mieszkańcom m. Łodzi przez wydział zdrow. publ., ref. r. Gepert;
    5. subsydjum na rok 1924 dla łódz. żyd. tow. niesienia pomocy głuchoniemym „Ezras Ilmim”, ref. r. Andrzejak;
    6. wypłacenia zarządowi kolonji leczniczej dziecięcej im. dr. med. rektora J. Brudzińskiego w Busku, odpowiedniej ilości udziałów celem dania możności dzieciom łódzkim leczenia się w kolonji w sezonie letnim roku 1924, ref. r. Macher;
    7. wyasygnowanie do dyspozycji komisji powszechnego nauczania kwoty mk. 1,000,000,000 na zakup płótna na bieżnie oraz materiału na ubranka dla najbiedniej

- szej działawy szkół powszechnych, ref. r. Waszkiewicz;
  - 8. wniesienia do zamierzeń skarbowych zarządu m. Łodzi na rok adm. 1924 kwoty zł. polsk. 400 na pokrycie wpisu szkolnego za abiturjentów miejskich kursów do kształcających, uczących się na koszt magistratu na kursach gimnazjalnych przy związku zawodowym nauczycieli polskich szkół średnich w Łodzi, ref. r. Waszkiewicz;
  - b) Komisji do spraw ogólnych w przedmiocie:
    1. oddania łódz. oddz. polsk. czerwonego krzyża jednego z placów miejskich pod budowę szpitala dla gruźlicznych, ref. r. ks. Kaczyński;
    2. lokali miejskich dla reprezentantów miasta (wn. r. Dworznickiego i innych w zw. z wł. oświadczeniem prezesa rady oraz odezwami tegoż do komisji i magistratu) ref. r. Kaorr o Kurek;
    3. koncesji na elektrownię w Łodzi (wn. r. dr. Schweig i innych wzgl. odpowiedź magistratu na wł. interpelację r. Waszkiewicza i innych) ref. r. Nowacki;
    - b) Komisji pracy w przedmiocie przestrzegania przez magistrat ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu (w zw. z okóln. mag. Nr. 72 oraz wn. fr. PPS.) ref. r. dr. Schweig.
- Łódź dn. 10 marca 1924 r.
Prezes rady miejskiej
(-) J. Wolczyński.

Każdy święty ma swoje wykrety.

Magistrat twierdzi, iż dopiłnował sprawy koncesji na elektrownię lecz fakty przeczą temu.

W niektórych dziennikach miejscowych ukazały się w dniu 10-go bm. wiadomości o przebiegu niedzielnego posiedzenia radzieckiej komisji do spraw ogólnych, poświęconego sprawie koncesji na elektrownię łódzką.

W związku z powyższem oddział prasowy magistratu upoważniony został do udzielenia nam następujących wyjaśnień:

1) Odpowiedź magistratu na interpelację w sprawie koncesji na elektrownię była postawiona na porządku dziennym posiedzenia rady miejskiej w dniu 28 ub. m. Sprawa ta spadła jednak z porządku dziennego wobec przerwania obrad przed jego wyczerpaniem, za co magistrat w żadnej mierze odpowiedzialności nie ponosi.

2) O pracach specjalnej komisji, wyłonionej przez delegację wydziału przedsiębiorstw miejskich dla pertraktacji z przedstawicielami T-wa 1886 r., rada miejska została poinformowana należycie przez magistrat na posiedzeniu w dn. 10 stycznia rb., podczas omawiania kwestji przedterminowego wykupu elektrowni łódzkiej przez miasto.

3) O stanowisku magistratu i pracach komisji dokładnie również została poinformowana delegacja wydziału przedsiębiorstw miejskich na posiedzeniu w dn. 4 lutego rb. Ta właśnie delegacja, jak wspomniano wyżej wyłoniła w swoim czasie specjalną komisję, w której skład wszedł między innymi p. Pogonowski.

4) Punktem wyjścia międziedniowych obrad komisji do spraw ogólnych były informacje mylne i nieścisłe, pochodzące ze źródeł nie wiarygodnych z zarządem miejskim nie mających. Dlatego też, na żądanie magistratu, zwołane zostało na dzień dzisiejszy ponowne posiedzenie komisji do spraw ogólnych, poświęcone tej samej sprawie koncesji na elektrownię.

5) Decyzja urzędu wojewódzkiego co do nadania uprawnień na elektrownię łódzką byłaby - na zasadzie sprzeciwu magistratu z dnia 7 lutego rb. - w każdym razie wstrzymana. Ponieważ powtórny sprzeciw magistratu nie wywołałby w istniejącym już stanie rzeczy żadnych zmian(?) magistrat uważał za zbędne(?) występować ponownie w tej sprawie do rady miejskiej. Sprawa nowej koncesji stałaby się aktualna dopiero po dożyciu do porozumienia pomiędzy koncesjonariuszami i magistratem, zaś koncesja ta nabrałaby mocy prawnej dopiero po zatwierdzeniu jej brzmienia przez radę miejską.

KONFERENCJA W WOJEWÓDZTWIE

Onegdaj w województwie odbyła się konferencja w sprawie koncesji dla elektrowni łódzkiej.

Sprawa tymczasowo załatwiona została w ten sposób, iż miasto nie zrezygnowało ze swych praw do elektrowni (b)

Zatarg w „Widzewskiej manufakturze“

Towar nie wytrzymuje dotychczasowych kalkulacji. — Polska a Czechy. — Postępowanie „Widzewskiej manufaktury“ grozi komplikacjami w całym przemyśle. Dyrektorzy bez plenipotencji. — Zarząd fabryki poweźmie decyzję w czwartek.

Na skutek interwencji związków zawodowych zwołał w dniu wczorajszym okręgowy inspektor pracy, p. Wojtkiewicz konferencję poświęconą sprawie zatargu w „Widzewskiej Manufakturze“ wynikłego na tle zmiany warunków płacy i pracy przez zarząd fabryki.

Na konferencję przybyło 4 dyrektorów firmy, oraz przedstawiciele związków zawodowych.

Na wstępie p. inspektor pracy zaproponował dyskusję nad proponowanym przez zarząd fabryki cennikiem płac.

P. Kazimierzczak oświadczył, iż nad cennikiem tym dysputować nie można gdyż byłoby to równoznaczne z anulowaniem dotychczasowej metody płac w całym przemyśle włókienniczym. O ile jednak przedstawiciele firmy mają jakiegokolwiek konkretne projekty, co do cennika, to mogą one być przedmiotem dyskusji.

Również zaznaczył p. Kazimierzczak, iż jedynie dzięki robotnikom i interwencji posłów robotniczych, „Widzewska Manufaktura“ otrzymała wysokie kredyty, a w czasie ogólnego głodu węglowego, przydzielano jej węgiel ponad kontyngent. Także przy pomocy finansowej rządu „Widzewska Manufaktura“ odbudowała w krótkim czasie spalona przedziałnię. Gdyby zastąpić cennik „Widzewskiej Manufaktury“, to w porównaniu z płacami robotników w innych krajach, jedynie niektóre działy fabryki byłyby opłacane tak jak w innych krajach.

a w innych wypadkach robotnicy otrzymaliby jeszcze mniej.

Przedstawiciel firmy p. Bossak oświadczył, iż pewien gatunek towaru nie wytrzymuje dotychczasowych kalkulacji i ceny należy bezwzględnie obniżyć.

P. Kielbasiński wskazywał na wytrzymałość konkurencyjną Czech, które dzięki taniemu kredytowi rządowemu i prywatnemu mogą sprzedawać towar na dłuższy kredyt, stwarzając w ten sposób konkurencję wyrobom polskim.

P. Danielewicz stwierdził, iż w razie gdyby firma nie zmieniła swego postępowania w stosunku do robotników, musiałby ulec zmianie stosunek rządu do firmy, a to dzięki wpływom posłów robotniczych, które dotychczas były wyzyskiwane jedynie na korzyść firmy. Gdyby nawet „Widzewskiej Manufaktury“ udało się cennik swój przeformować to ofiarkami skarżki tego czynu groziłoby komplikacjami w całym przemyśle włókienniczym, gdyż i inne zakłady przemysłowe poszłyby śladem fabryki widzewskiej.

Sprzecznność wykazała się w dialogu p. Kielbasińskiego z p. Danielewiczem, gdyż pierwszy twierdził, iż w Czechach robotnik mniej zarabia, aczkolwiek drożyna jest tam nie mniejsza, niż u nas, a na zapytanie p. Danielewicza stwierdził, iż robotnik czeski lepiej żyje, niż polski. Tak samo stwierdził p. Kielbasiński na podstawie swej praktyki w Niemczech,

nie wydajność pracy robotnika polskiego nie ustępuje wydajności pracy niemieckiego robotnika.

P. Kazimierzczak zainteresował się powodem zdolności konkurencyjnej Czech i prosił o pewne wyjaśnienia.

W odpowiedzi p. Kielbasiński stwierdził, iż składa się na to kilka przyczyn, a najgłówniejsza z nich to niższa cena węgla, niższa taryfa kolejowa i ulgi dla eksportu.

Zdaniem p. Kazimierzczaka, dzieje się to jedynie dlatego, iż w Czechach przemysłowcy dotrzymują zawartych z rządem umów, wskutek czego rząd ten inaczej też traktuje ich potrzeby.

Sprawa węgla może być również pomyślnie załatwiona, gdy przemysłowcy zmienią swój stosunek do rządu i jego poczyniń, obowiązując go tem samym do innej taktyki względem siebie.

Wobec przedłużającej się dyskusji, inspektor pracy postawił konkretne pytania pod adresem przedstawicieli firmy, czy skłonni są do zachowania dotychczasowego cennika i czy posiadają odpowiednie pełnomocnictwa do ewentualnego zlikwidowania zatargu.

W odpowiedzi p. Bossak zakomunikował, iż zatarg nie był omawiany jeszcze przez zarząd firmy, wobec czego z zajmowanego stanowiska zejść nie mogą.

Co do samego cennika, to proponowany przez zarząd fabryki cennik niższy jest od dotychczasowych o 6 do 30 proc. jedynie w oddziale tkalni, oraz w wy-

działach ruchu i mechanicznym, podczas gdy w pozostałych oddziałach cennik pozostaje bez zmiany.

W czwartek po naradzie w zarządzie fabryki, inspektor pracy otrzyma decyzję co do stanowiska fabryki w omawianej sprawie.

Natomiast przedstawiciele robotników oświadczyli, iż żadną miarą nie zgodzą się na jakiegokolwiek uchylenia od dotychczasowych warunków płacy i pracy widząc w tem zamach na dotychczasowe zdobycze robotników.

W końcu p. Danielewicz poruszył sprawę wydalania robotników na podstawie indywidualnych poglądów dyrektorów fabryki, którzy nie licząc się z tem, iż zatrudnieni w „Widzewskiej Manufakturze“ robotnicy od 2 blisko pokoleń pracują w tej fabryce, wydalają robotników, trzymając się jedynie formalnego, 2-tygodniowego wypowiedzenia i pozostawiają ich bez chleba na rzecz przybywających do Łodzi z okolicy robotników.

W odpowiedzi dyrektor Stelcig zaznaczył, iż podczas redukcji zmian pracy w fabryce, administracja zwróciła się do związków zawodowych z prośbą o zakwalifikowanie robotników do kilku warstw według zamożności, lecz ponieważ związek zawodowy nie trzymał się ściśle tej klasyfikacji, zarząd fabryki przeprowadził redukcję według własnego uznania.

Na tem konferencję zakończono. b

Zlikwidowanie strejków na prowincji.

Zduńska-Wola.

W dniu wczorajszym odbyła się w Zduńskiej Woli konferencja, w której udział wzięły z jednej strony związki robotnicze, z drugiej zaś strony związek przemysłowców.

Przewodniczył inspektor pracy 19 i 21 obwodu, p. Zieliński. Pertraktacje te zostały uwiecznione pomyślnym skutkiem, gdyż na wniosek p. inspektora pracy strony zgodziły się na podpisanie umowy, która przyznaje robotnikom 20 proc. podwyżki od dnia 25 lutego br.

Aleksandrów.

Wobec zlikwidowania strejku w przemyśle pończoszniczym w Łodzi robotnicy przemysłu pończoszniczego w Aleksandrowie zrezygnowali ze swych żądań 72 proc. podwyżki i zredukowali je do wysokości 50 proc. tak jak to miało miejsce w Łodzi.

Na warunki te przemysłowcy się zgodzili i umowa została podpisana. p.

PRAWO I ŻYCIE.

Rewolwer w ręku manjaka.

Pomiędzy Kazimierzem Świderskim, a Alfonsem Lejmanem istniały już oddawna spory na tle gruntowym, wynikiem czego były liczne procesy, które skończyły się wyrokami sądowymi na niekorzyść Świderskiego.

Dnia 26 września 1923 r. o godzinie 7-ej na rogu ul. Nowoprojektowanej i Pogranicznej na placu, należącym do Alfonsa Lejmana, począł Świderski wykopywać kartofle i wydobyl ich około pół korca, wartości 150 tys. mk.

Kiedy Alfons Lejman zbliżył się doń na odległość około 20 kroków i stojąc na chodniku podpatrywał się, co się na jego polu dzieje, podniósł się nagle Świderski i dał w kierunku Lejmana z rewolweru około 10 strzałów.

Lejman począł uciekać w stronę ulicy Wilanowskiej i udał się tam pod nr. 5-7 do znajomego posterunkowego 8 kom. p. p. Franciszka Pawliczaka, z prośbą o interwencję.

Wówczas Pawliczak poszedł razem z Lejmanem na ulicę Wilanowską do ulicy Nowoprojektowanej i u zbiegu tych ulic zauważył idącego środkiem jezdni Kazimierza Świderskiego z książką pod pachą.

Posterunkowy Pawliczak zawołał wtedy „stój, ręce do góry“, wyjął broń z pochwy.

Na to wymierzył Świderski rewolwer w kierunku posterunkowego i ze słowami „I ty bandyto na mnie?“ strzelił doń z rewolweru. Wtedy podbiegła do Świderskiego jego żona i począła go obejmować i uspakajać, przyczem udało jej się cofnąć go na podwórze.

Sprawę powyższą rozważał w dniu wczorajszym sąd okręgowy w składzie sędziów: Zajkowskiego (przewodn.), Wilkowskiego i Koźłowskiego.

Oskarżony na sądzie nie przyznaje się do winy, podając na swą obronę, że strzelał w górę, pragnąc odstraszyć Alfonsa

Lejmana i jego matkę Katarzynę, którzy chcieli go pobić kamieniami i pałkami.

Świadkowie zeznają na ogół korzystnie dla oskarżonego, stwierdzając, że był on anormalny, zwłaszcza od czasu, gdy przeograł w sądzie proces gruntowy z Lejmanem. Dr. Siwiński opowiada szczegółowo przebieg choroby oskarżonego podczas pobytu jego w Kochanówku.

Biegły lekarz dr. Brautigam wyraził opinię, iż oskarżony cierpi wprawdzie na psychozę manjakałno - depresyjną, jedną kowóz w chwili obecnej jest umysłowo zdrowy, a podczas dokonania przestępstwa zapewne działał pod wpływem silniejszych rozdrażnień.

Bardzo precezyjnie zbudowana i głęboko ujęta mowa rozpoczęła prokurator Marceli Wilecki od wypuklenia tła, na którym powstało całe zajście i nie pominał żadnego szczegółu, mogącego wyjaśnić postępowanie podsądnego.

Zdaniem jego Świderski żył nieubłąganą nienawiścią do Lejmana, którego uważał za przyczynę wszystkich swych nieszczęść, połączonych z utratą całego majątku. Ta żywiołowa nienawiść tak głęboko w nim nurotowała, że postanowił Lejmana zgładzić ze świata.

Przystępując do analizy całej sprawy zapytuje prokurator, czy jest rzeczą do pomysłenia, by rewolwer, należący do 6 nabojami znalazł się jedynie przypadkiem w rękach oskarżonego.

Z uwagi na to, że nie jest to zwyrodniały zbrodniarz, że przebył nieszczęścia nad wyreżyły jego zdrowie, wnosi prokurator o zastosowanie jaknajdalej idących okoliczności łagodzących i o wymierzenie mu kary z art. 458 cz. 2 k. k.

Obrońca Kazimierz Filipkowski (junior) wniósł o uniewinnienie oskarżonego który nie rozumiał swego czynu.

Sąd po naradzie skazał Kazimierza Świderskiego z art. 458 cz. 2 k. k. na 6 miesięcy więzienia. As.

Budżetowe posiedzenie sejmiku łódzkiego.

W piątek, dnia 7 lutego 1924 roku w sali rady miejskiej m. Łodzi przy udziale 40 członków odbyło się budżetowe posiedzenie sejmiku łódzkiego.

Przewodniczył starosta powiatu łódzkiego, p. Antoni Remiszewski.

Posiedzenie rozpoczęło się od odczytania protokołu poprzedniego posiedzenia i przyjęcia do wiadomości sprawozdania z wydziału powiat. i drogowego.

Ze sprawozdania największą może dyskusję obudziła sprawa zamieszkania przez magistrat m. Łodzi oczyszczania wyłotów ulic na krańcach miasta.

Ulice te łącząc miasto z powiatem są arterią komunikacyjną, a ich obecny stan utrudnia, a często nawet uniemożliwia rolnikom przywożenie produktów żywnościowych na rynki łódzkie, co powoduje drożyznę artykułów spożywczych.

Rolnicy skarżą się również na to, iż nie mogą, wskutek złego stanu ulic na kresach miasta wywozić nieczystości i wskutek tego pola ich pozabawione są nawozu.

Należy zaznaczyć, iż drogi w powiecie łódzkim zostały już dawno oczyszczone.

Następnie przewodniczący dłuższe przemówienie poświęcił faktowi powstania szkoły rolniczej w Czarnocinie, która w swych murach miesięc 48 słuchaczy przeważnie synów małorolnych, z czego samych mieszkańców powiatu 39.

Przystąpiono do rozpatrzenia budżetu. Ogólna suma budżetu wyraża się kwotą 903,133 zł. co w markach polsk. czyni jeden trylion 625 miliardów, 600 milionów.

Największą pozycję w budżecie sejmiku stanowi utrzymanie dróg, budo-

wa domu sejmikowego i dalsze prowadzenie robót nad wykonaniem budynków gospodarczych szkoły w Czarnocinie. Z wydatków na cele oświatowo-kulturalne powiatu przeznaczono tytułem subwencji kwotę 500 złotych na seminarjum nauczycielskie w Zgierz, na kurs dla nauczycieli 1000 złotych, na bibliotekę nauczycielską 500 złotych, na zasiłki gminom na budowę szkół 5 tysięcy złotych, na zaopatrzenie mierzyci w powiecie 1000 złotych.

Postanowiono wreszcie nabyć akcje Banku emisyjnego. Odnośna uchwała brzmi jak następuje:

W zrozumieniu doniosłości powstania instytucji, regulującej obiekty pieniężny, a co za tem idzie i życie gospodarcze Polski, sejmik łódzki, postanowił nabyć 50 sztuk akcji Banku polskiego. p

Komunikat.

Zarząd Stowarzyszenia Handlowców Polskich Piotrkowska 108, podaje do wiadomości członków, że wobec wyznaczenia terminu rocznego zebrania na dzień 29 bm. zwołuje na czwartek dnia 13 bm. na godzinie 8 wieczorem

Zebranie przedwyborcze

w celu ustalenia listy kandydatów do naszego zarządu. 1674

CZYTAJ CIE

„EXPRESS WIECZORNY“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

WYTWÓRNIĄ KOLDER
Watowych i Puchowych
posiada na składzie wielki wybór kolder, jak również
przyjmuje obstalunki.
Materiały francuskie i wełniane na składzie.
S. BŁOCH Piotrkowska 6
(w podwórzu)

Dr. med. D. Alterman
akuszer-ginekolog
Zawadzka 21
przyjmuje od 5-7-ej. 46

Racjonalne zasady płac włóknarzy.

Dzięki stabilizacji i zmienionych, wskutek tego warunków produkcji, zagadnienie kosztów wytwórczości stało się jednym, z najbardziej aktualnych problemów gospodarczych. U nas jednak zwykle subtelne problemy, natury gospodarczo-społecznej stawia się na niewłaściwej płaszczyźnie.

O czem bowiem pamiętać musimy rozważając problem obniżenia kosztów produkcji, którego przeprowadzenie jest warunkiem niezbędnym, umożliwiającym nam konkurencję, na rynku wewnętrznym i zagranicznym? — Obniżenie kosztów produkcji musi być przeprowadzone, bez naruszenia zasad istoty zdobywczy klasy robotniczej z okresu wielkiej wojny światowej — 8-miogodzinnego dnia pracy.

Zatem polityka przemysłowców zdążyć musi w kierunkach:

- 1) obniżenie kosztów produkcji, należy osiągnąć, przez umowy, gwarantujące powiększoną wydajność pracy robotnika,
- 2) płace obecne muszą pozostawać w stosunku, określonym wzrostem kosztów utrzymania w złocie, do kosztów przedwojennych, oraz zarazem uwzględniać minimalną wysokość zarobków, w zagranicznych przemyślach konkurencyjnych,
- 3) roczna ilość godzin pracy, nie powinna być niższa, od ilości obowiązującej w państwach, uznających zasadę 8-miogodzinnego dnia pracy,
- 4) robotnikowi należy zapewnić odpowiednie warunki higieniczne, równe przynajmniej, przeciętnym warunkom, istniejącym w tych samych gałęziach produkcji na Zachodzie.

Ten minimalny program przemysłowców jest zarazem maksymalnym programem robotników, którzy w interesie własnym — zapewnienia sobie pracy — winni pójść na te słuszne ustępstwa.

Jak przedstawiają się rzeczy, w przemysle włókienniczym?

Wydajność pracy włókniarza na godzinę w zależności od gałęzi produkcji, jest o kilkanaście, procent niższa aniżeli przed wojną. Stan ten jest w zupełności nieuzasadniony, zwłaszcza wobec obecnie obowiązujących płac we włókiennictwie.

Weźmy kilka przykładów płac, w przemyśle bawełnianym:

	luty 1914	luty 1924	różnica w %
robotnica na maszynach obraczkowych	Rb 1—1,20 =zl. 1,92—2,66	zl. 3,34	+46,0
przędzacz na samo przędznicach	Rb 2,05—2,50 =zl. 5,45—6,65	zl. 5,89	-2,7
tkaczka	Rb 1—1,20 zl. =zl. 2,66—3,20	zl. 3,46	+18,0
maszark we wydziale ruchu	Rb 1,40—2,20 =zl. 3,72—5,86	zl. 7,10-8,56	+63,0
robotnik podwózkowy	Rb 1, =zl. 2,66	zl. 2,66	0,0

Za wyjątkiem więc przędzarzy selffaktoryowych i nielicznej grupy robotników podwózkowych, płace dzienne za 46-godzinny tydzień pracy, odpowiadają wzrostowi kosztów utrzymania, który w stosunku do r. 1914, wynosi obecnie około 25 proc. Jasnym więc jest w jakim kie-

runku musi pójść rewizja płac. Uwzględniając nasz postulat, iż płace winny również być określone, w stosunku do minimalnych płac, obowiązujących w przemyślach zagranicznych, należy pamiętać o tem, iż posiadamy płatne urlopy, oraz 46-godzinny tydzień pracy.

Aby wskazać, jak bardzo odbiegliśmy od norm przedwojennych, to musimy przypomnieć sobie, iż przed wojną pracowała Łódź 2912 godzin w roku, nie uwzględniając świąt, obecnie zaś pracuje 2300 godzin, równie nie uwzględniając świąt. Wskutek tego robocizna jest o 31 proc. droższa, nie licząc podrożeń, wywołanego spadkiem wydajności, co wyrazi się w cyfrze około 15 proc. Skoro jeszcze uwzględnimy wzrost robocizny w złocie po uwzględnieniu podwyżki złotych kosztów utrzymania, to otrzymamy, iż podrożenie robocizny w znacznej ilości włóknarzy (nie włączając tu wydziału ruchu) waha się od 15 do 55 proc.

Stosunek ten pogarsza się wskutek tego, iż w roku zamiast 2448 godzin — jak pracuje Francja, Włochy i Belgia i do nie dawna jeszcze Niemcy — pracujemy zaledwie od 2184—2140 godzin. Stanowi to jeszcze 14 proc.

Tak więc w porównaniu do najmniej groźnych konkurentów posiadamy robocizną od 29—69 proc. droższą.

Usunięcie wszystkich tych braków, zależne jest wyłącznie od zgody robotników. Przemysł musi natomiast, postarać się o lepsze warunki higieniczne, w tych zakładach, które dotychczas ich nie posiadają.

Przeprowadzenie tych minimalnych postulatów produkcji zrówna dopiero warunki płac robotniczych, z warunkami, najmniej dla nas niebezpiecznych konkurentów. Od ich rozwiązania zależy w znacznej mierze dalsze wzmaganie się, lub też zmniejszenie się bezrobocia. Nie drogą lock'outów lub też strejków, ale na drodze spokojnych i głębokich rozważań, należy, jak najrychlej przystąpić do zmiany tych niezdrowych dla produkcji warunków.

Dr. Leszek Kirkjen.

ZWIĄZEK BANKÓW ŁÓDZKICH.

Przy oddziale łódzkiego oddziału związku banków w Polsce, tworzy się sekcja banków, posiadających centrale w Łodzi.

Sekcja pragnie zapewnić bardziej skoordynowaną obronę bankom łódzkim które często mają odmienne interesy, aniżeli banki warszawskie.

Zebrań organizacyjnych odbędzie się we czwartek.

POKOST

czysto-liniany, wystaly, wypróbowanej dobroci, posiada stale na składzie fabryka pokostów i przetworów chemicznych

„SFINKS”

Łódź, Kilińskiego 78, tel. 20-59.

Sprzedaj smoly i paku gazowego oraz tektury smołowcowej. 73-2

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Sroda 12 marca 1.800.000 mk.

Czwartek 13 marca 1.800.000 mk.

Dla opłat kolejowych i telegraficznych: 1,800,000 mk.
Dla wyrobów tytoniowych: 1,800,000 mk.

Nierozstrzygnięcie rekursów i egzekucje podatku majątkowego.

Dyrektor Izby skarbowej winien się zająć tą sprawą.

Oczywistem zdaje się być przypuszczenie, iż przenikanie moralności podatkowej u władz skarbowych winno nastąpić w znacznie szybszym tempie aniżeli w społeczeństwie. Zwłaszcza bowiem władze skarbowe winne być njeugiętymi stróżami, nie tylko suchej litery prawa, lecz przede wszystkim intencji jego.

Z zalem przyznać należy, iż w Łodzi nie możemy szczycić się tem, aby wszystkie urzędy skarbowe na równy wykazywały zrozumienie ustawy, stojąc zarazem na straży interesów państwa, jak i też praw obywateli.

Zwłaszcza należy wskazać na niedomagania związane z ustaleniem wysokości II-giej zaliczki podatku majątkowego. We większości wypadków oznaczona była ona w sposób prawie, że monstrualny gdyż za podstawę były brane obroty fikcyjne, oznaczone w fantastycznych cyfrach przez komisje szacunkowe. O ile podówczas można było nie protestować przeciw owemu formalnemu jedynie bezprawiu komisji szacunkowych, gdyż nie miało ono realnie groźnych skutków wobec szalonego tempa deprecjacji marki polskiej w końcu zeszłego roku, to obecnie jednak, gdy wysokość obrotu stała się podstawą do oznaczania rat podatku majątkowego, sprawa przedstawia się zupełnie odmiejnie.

To też większość płatników złożyła w odnośnych urzędach skarbowych odwołania celem uzyskania racjonalnego i słusznego wymiaru. Pidańia te załatwione być winne, w myśl postanowień ustawy, najdalej do 25 lutego b. r. t. j. przed ostatecznym wpływem terminu płatności I. ra-

ty, drugiej zaliczki podatku majątkowego. Tymczasem jednak, niektóre urzędy skarbowe, dotychczas jeszcze nie rozpatrzyły wniesionych podań, narażając tem samem płatników, którzy zostali pokrywdzeni wywarem, albo na zapłacenie sumy znacznie przewyższającej ich podatek, a więc zwyczajnie i możność finansową lub też na egzekucję, w razie niezapłacenia, niesłusznie wymierzonej raty. Wprawdzie niektóre urzędy rozpatrzyły i rozstrzygnięty cały szereg podań, tem nie mniej we wielu wypadkach przystąpiono do egzekucji jeszcze przed rozpatrzeniem rekursów. Taki stan rzeczy w wysokim stopniu krzywdzi interesy kupiectwa łódzkiego, które przede wszystkim stało się ofiarą samowolności komisji szacunkowych, co zresztą przyznały one same, w memorjale złożonym do ministerstwa skarbu.

Wobec takiego stanu rzeczy zapytujemy Pana Dyrektora łódzkiej izby skarbowej

1) czy wiadomem mu jest, iż dotychczas jeszcze nie rozpatrzono wniesionych rekursów w sprawie niesprawiedliwego ustalenia wysokości obrotów, za drugie półrocze,

2) czy wiadomem mu jest, iż mimo niezałatwienia wniesionych rekursów, niektóre urzędy skarbowe na terenie m. Łodzi, przystąpiły do przeprowadzenia, prawie bezpodstawnych egzekucji.

Mamy nadzieję, iż Pan Dyrektor Izby skarbowej dokładnie zbada tę sprawę, gdyż chodzi tu nie tylko o zachowanie powagi ustawy, ale też o obronę słusznych praw, ogromnej większości płatników podatku majątkowego, w Łodzi.

GIEŁDY.

DOLAR 9,600.000.

W obrotach prywatnych płacono dolary, po wyżej wymienionym kursie przy braku materiału. W Warszawie jest tendencja słabsza.

GIEŁDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary 9,350.000—9,300.000.

CZEKI.

Belgia 298.750 295.000.

Holandja 3.460.000—3.440.000.

Londyn 39.935.000—39.950.000—

39.700.000.

Nowy Jork 9.350.000—9.300.000.

Paryż 342.500—336.000.

Praga 270.000—269.000.

Szwajcaria 1,610.000—1,600.000.

Frank złoty 1,799.000.

Miljonówka 750.000—950.000.

Bony złote 1,350.000—1,400.000.

Pożyczka dolarowa 5,550.000—

5,590.000.

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — ZURYCH, 11 marca — Notowania końcowe.

Nowy Jork 581.25

Londyn 24.79

Paryż 21

Mediolan 23.85

Wiedeń 0.0081 i siedem ósmych

PAT. — LONDYN, 11 marca Radjo.

Zamknięcie giełdy

Nowy Jork 426.68

Francja 116.25

Włochy 105.87

Szwajcaria 24.80

Niemcy 18,500 biljonów

Austria 303.500

PAT. — PARYŻ, 11 marca. Radjo —

Zamknięcie giełdy

Londyn 115.93

Nowy Jork 27.18

Włochy 112.30

Szwajcaria 468.75

MARKA POLSKA W ZURYCHU.

PAT. — ZURYCH, 11 marca — Szwajcarski Bank-Verein notowa dziś nieoficjalnie przekaz na Warszawę 0.000050 —

0.000070

NAJPIĘKNIEJSZĄ NOCĄ CAŁEGO ROKU

JEST NOC Z 15-GO NA 16-TY MARCA R. B.

bowiem tej nocy w sali Filharmonji odbędzie się

Reduta Kostjumowa

p. n. „WIOSNA“ urządzona na rzecz Domu Sierot, Pomorska № 91.

1670

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch.—Sala Filharmonji.

JUTRO, dnia 13-go marca 1924 roku o godz. 8.15 wiecz.

Drugi i ostatni koncert

Yvette Guilbert

Akompanuje: MARY BRAWERS.

Program zupełnie zmieniony

m. in.: Piosenki trubadurów i żonglerów	Piosenki Paryża
Chansons des troubadours et jonglers	Chansons de Paris
Piosenki popularne z epoki Renesansu	Piosenki studentów
Chansons populaires de la Renaissance	Chansons d'étudiants
Piosenki poetów — Chansons de poètes.	

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji codziennie od g. 10—1 i od 3—7 wiecz.

OGŁOSZENIE.

I Urząd Skarbowy podatków i opłat skarbowych w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w celu ścigania zaległości skarbowych na pokrycie I raty II zaliczki podatku majątkowego odbędzie się drogą publicznej licytacji sprzedaż ruchomości i towarów należących do niżej wymienionych firm i osób.

Dnia 17-go marca 1924 roku od godziny 10-ej rano:

1. Rajwicz Sulim, Pomorska 6, kredens, 3 szafy i tremo.
2. Rubinowicz i Joffe, Stary Rynek 14, 60 beczek śledzi.
3. Cukler Berta i Karczmar K., Nowomiejska 5, pianino, lustro tremo, szafa z lustrem, 50 paczek przędzy bawełnianej.
4. Fuks Adolf i Strykowski Uszer, Nowomiejska 4, 500 sztuk towaru.
5. Grynszpan L., Pomorska 18, 1 wagon szkła.
6. Gross Henoeh, Nowomiejska 26, 30 lamp.
7. Hercberg A., Nowomiejska 20, 40 sztuk towaru.
8. Golas Abram M., Nowomiejska 20.
9. Heberg H., Nowomiejska 18, 100 sztuk płótna.
10. Guter B., Nowomiejska 4, 10 sztuk towaru.
11. Bechler Natan, Nowomiejska 4, instrumenty muzyczne.
12. Goldberg B., Nowomiejska 19, 30 sztuk towaru.
13. Guter L. M., Nowomiejska 19, 1000 butelek likieru, 1000 butelek zwyczajnej wódki i 20 beczek wina.
14. Halberg Su., Nowomiejska 5, 500 garniturów męskich.
15. Bornszajn M., Nowomiejska 6, 100 sztuk towaru.
16. Gerszonowicz i Halberg, Nowomiejska 6, 10 sztuk towaru.
17. Can i Izbicki, Nowomiejska 20, 400 sztuk towaru.
18. Trubowicz F., Ogrodowa 3, towar półwełniany.

Urząd wzywa licytantów o stawienie się w oznaczonym terminie z gotówką.

O ile licytacje nie odbędą się z powodu nie zgłoszenia się licytantów to zasekwestrowane towary przewiezione zostaną na koszt dłużników do Urzędu Skarbowego, gdzie od dnia 17 marca odbywać się będzie sprzedaż, drogą publicznej licytacji każdodziennie w godzinach od 10 do 12 rano.

NACZELNIK URZĘDU

(—) L. Gutowski

1650

Hebrajskie Gimnazjum „JABNE“ w Łodzi.

Dr. med.

urządza w środę, dn. 19 marca o godz. 8.30 wiecz.

Wielki Wieczór Hebrajski

Na nader bogaty program składają się popisy gimnastyczne, deklamacje, przemówienia uczniów i t. d., ponadto wystawiona będzie głośna sztuka Jakóba Kahana

„Melech Israel“

Reżyserja spoczywa w rękach p. I. Moszkowicza. Dekoracje i stroje sporządzone przy współudziale art. mal. p. L. Solowejczyka i p. Artura Szyka.

Szczegóły w programach.

Bilety do nabycia w kancelarji Szkoły, Cegielniana 75 i w Blurze Org. Swoistycznej, Cegielniana № 4. 1666—1

Szkoła rysunków i malarstwa

artystów malarzy STANISŁAWA CZAJKOWSKIEGO i RYSZARDA RADWAŃSKIEGO.

1648—2 PROGRAM OBEJMUJE:
Kurs przygotowawczy. — Kurs dla nauczycielstwa. — Malarstwo artystyczne — dekoracyjne i sztuka stosowana. Akt akademicki wieczorny. — Wycieczki artystyczne po kraju.

Zapisy przyjmuje szkoła codziennie od godz. 4—6, Piotrkowska № 99.

Niniejszym podajemy do wiadomości Sz. P. iż zostało uruchomione

KONCESJONOWANE BIURO ELEKTROTECHNICZNE

„INSTALATOR“

spółdzielnia z ogr. odpow. Zamówienia przyjmuje WYŁĄCZNIE biuro mieszczące się przy ul. Piotrkowskiej 19, tel. 28-93.

Biuro czynne od godz. 8-ej rano do 10-ej wiecz.

Stale dyżury dla reperacji.

1664 2

W środę, dn. 12 b. m. o g. 8 i pół wiecz wygłosi w sali Filharmonji odczyt

„Wrogowie Polski“

prof. Jan

Baudouin de Courtenay

Bilety sprzedaje kasa Filharmonji.

MEBLE BIUROWE AMERYKANSKIE

== CAŁKOWITE AMERYKANSKIE URZĄDZENIA BIURO ==
CENY KONKURENCYJNEI-GWARANCJE.

EDWARD TELATYCKI

Tel. 10-63. — Łódź, Piotrkowska 48. — Tel. 10-63.

1163

Dobra okazja

dla panów Fabrykantów i Hurtowników posiadając w centrum i najruchliwszej dzielnicy miasta sklep obszerny (czynny) mogą przyjąć przedstawicielstwo na Kalisz towar wszelkiej branży. Blizsze szczegóły St. Rappak, Kalisz, Wrocławska 28, (skład materiałów piśmiennych). 1497—3

Wyroby Futrzane

L. ZUSMANEK, Piotrkowska 19, w podlewa 2-ga oficyna, 2-gie piętro. Tel. 24-66.

Dr. med. **J. Imich**

Zawadzka 35 Choroby uszu, nosa, gardła i krtani. Przyjm. od 11—14—6 734—1

Najnowsze Paryskie Żurnale

Mód

na nadchodzący sezon w wielkim wyborze poleca G. E. RESTEL Piotrkowska 84. 1566 3

„DENSO“

KREM do ZĘBÓW ANTYSEPTYCZNY KOSMETYCZNY WSZEDZIE DO NABYCIA

Ładnie umeblowanego pokoju

z separatnym wejściem poszukuje młody pan. Cena według umowy. Oferty do administracji pod „Umeblowany“ 612—2

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch

SALA FILHARMONJI

W Niedzielę, dn. 16 bm. o g. 4 pop. odbędzie się

Koncert popołudniowy Chopinowski

Wykonawca programu:

Józef Turczyński

Znakomity pianista.

Program: Sonata h-moll op. 58. 12 preludjów op. 28. Nokturn Des dur op. 27. Walec As dur op. 42. Ballada F-dur op. 38. Scherzo h-moll op. 20. 8 mazurków op. 41, 50, 59. Polonez As dur op. 53.

Bilety w kasie Filharmonji od 10—1 i od 3—7

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamlejskowa mk. 6,500,000 miesięcznie.—Z-ograniczą mk. 12,000,000 miesięcznie. Odnoszenie do domu 520,000 mk.

Republika i Express Wieczorny łącznie 8,300,000

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Za wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Oltaszewski.—Czcionk. „Republiki“, Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 15.—Redaktor odp. Jan Urbach.

BRAUN

Poludniowa Nr. 23

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Przyjmuje od 8—10 i pół 1—2 i od 4—8

Dr. med.

H. GUTSZTADT

choroby kobiece i akuszerja

Przyjmuje od 3—5 Zachodnia 62 róg Cegielnianej. 507

OGŁOSZENIA drobne

Kupno i sprzedaż

Do sprzedania eleganckie: jadalnie i sypialnie, pianino Mateckiego, oraz dwa futra męskie i damskie, sub. „Eleganckie“ do adm. „Republiki“. 1671 3

power, wolne kolo do sprzedania ul. Rokicińska 12. fryzjer. 1617-1

Maison d'Art poleca o 50 procent taniej wysortowane kamizelki, smokingi oraz jumpy. Przyjmuje robotę na krytej maszynie. Podniowa 28, m. 26. 1619 2

Z powodu wyjazdu sprzedam sypialkę dębową szarą, ul. Skwerowa № 7. Gliksmann 24. 582—2

Rozmaite.

AKUSZERKA Płp kowa przyjmuje panie miejscowe i przyjezdne, Piotrkowska 132—14.

poszukuje pokoju umeblowanego z osobnym wejściem. Zgłoszenia do adm. „Republiki“ sub. „A. G.“ 57 1

Do odstąpienia pierwszorzędne mieszkanie w najładniejszym i najczystszy punkcie miasta. 5 pokoi kuchnia i wszelkie wygody z amatorskimi meblami. Poważni reflektanci zechcą złożyć zgłoszenia do adm. „Republiki“ sub. „Amator“. 1670 2